

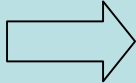
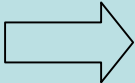
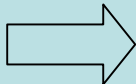
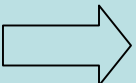
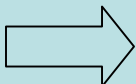
L'avaluació de l'escriptura: idees que amaga i aplicació a l'aula

Teresa Ribas i Seix

Departament de Didàctica de la Llengua i la
Literatura

Universitat Autònoma de Barcelona

Marc per a l'ensenyament de la composició escrita

- Tasca d'escriptura “real” contextualitzada i amb sentit
- “Necessitat” dels aprenentatges significativitat
- Explicitació i negociació d'objectius i tasques implicació
- Diversitat d'itineraris autonomia
- Treball en petits grups reflexió metalingüística i control del procés

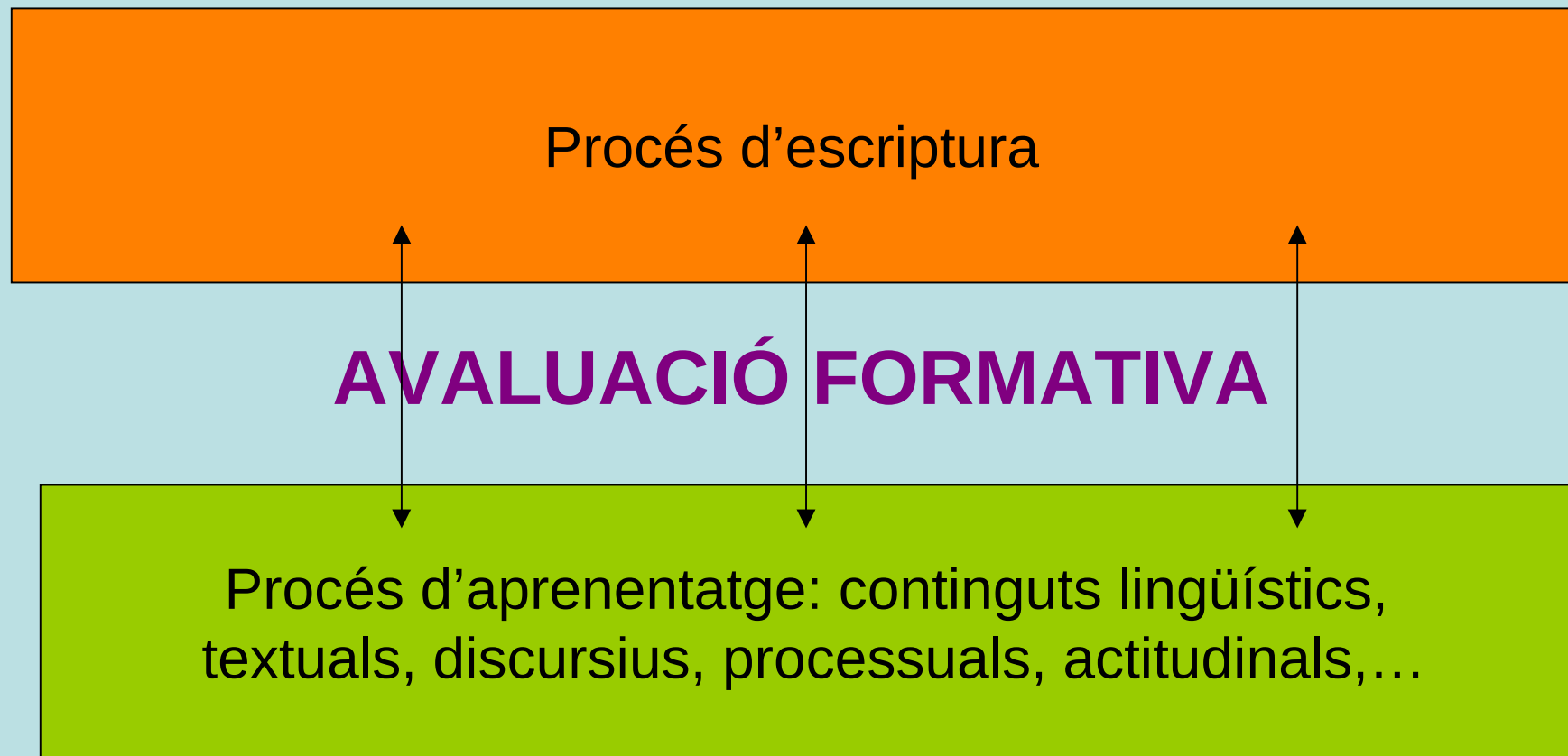
Concepció de l'avaluació

- Dues funcions: - pedagògica (formativa)
- social (certificativa)
- Avaluació formativa: assegurar mecanismes de regulació de l'ensenyament i l'aprenentatge (L. Allal, 1993)
- Avaluació formadora: potenciar l'autonomia de l'alumne i l'autoavaluació (G. Nunziati, 1990)

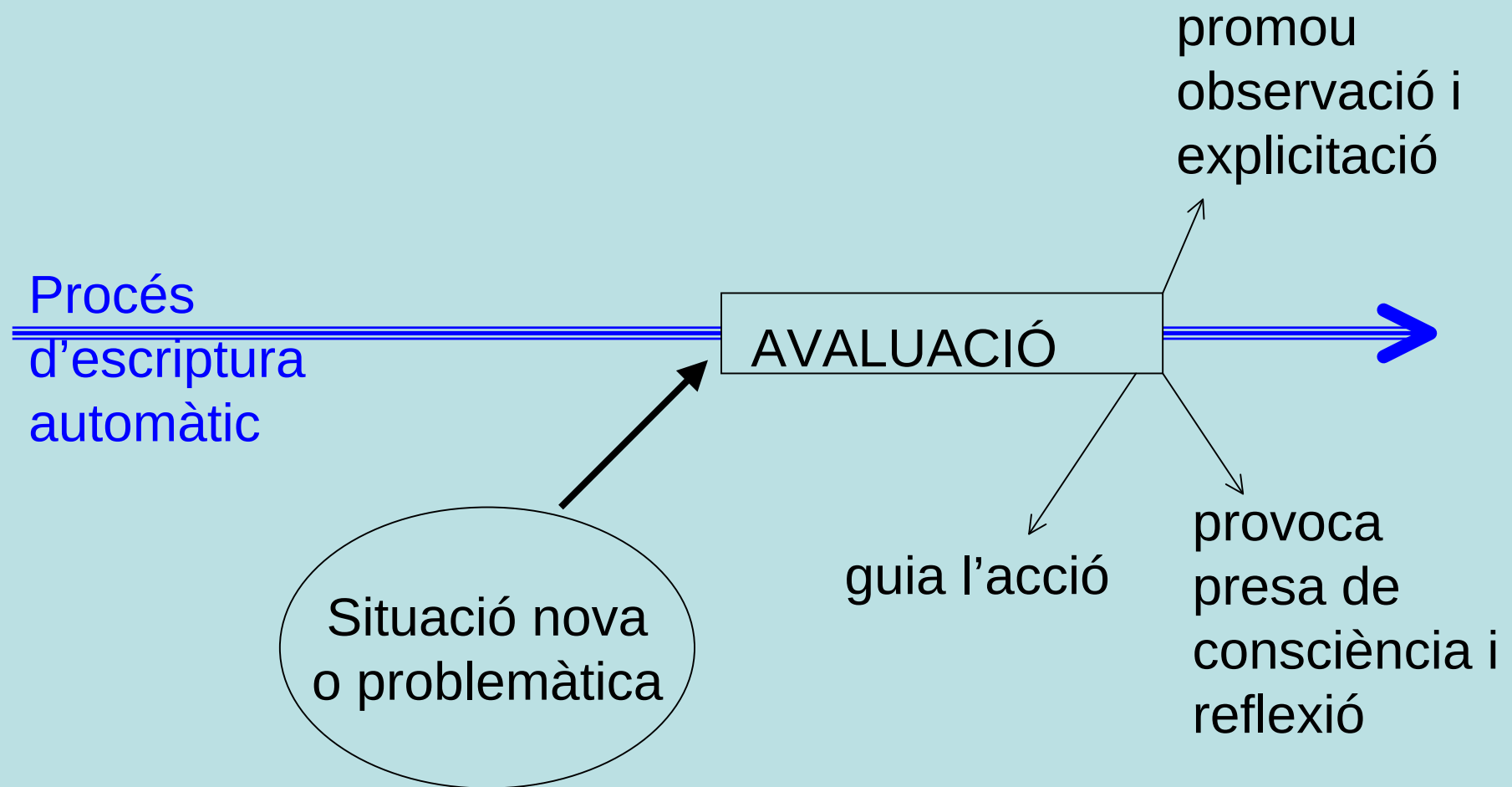
Avaluació formativa:

- Regulació o ajustament en el procés d'aprenentatge
- Dos protagonistes o actors principals
- Caràcter dinàmic, es construeix en el procés
- Guiatge cap a l'autonomia de l'aprenent
- Procés formalitzat, previsió d'aquests moments
- Instruments que afavoreixin la interacció i la presa de consciència
- Criteris sobre l'objecte que s'avalua

Avaluació formativa en/de l'escriptura: dos processos

INCIDÈNCIA DE L'AVALUACIÓ EN EL PROCÉS D'ESCRITURA

Dos aspectes difícils:

- Gestió de l'aula: dirigir l'aprenentatge, però respectar la diferenciació i promoure l'autonomia de l'alumne.
- Correcció: promoure l'aprenentatge, mobilitzar els coneixements dels alumnes, incidir en el procés.

Gestió de l'aula:

- Finalitat de la tasca ben explícita.
- Implicació de l'estudiantat.
- Tasques que permetin diferents ritmes i itineraris.
- Tasques que permetin equilibri entre automatització i reflexió.
- Guiatge clar, autonomia en la feina.
- Visualització dels resultats, recompensa.

Correcció del text: conceptes superposats

- detectar errors i encerts
- explicar el tipus d'error
- esmenar els errors
- emetre un judici valoratiu

- corregir
- posar una nota (puntuar)
- avaluar
- revisar
- valorar

Criteris per avaluar el text

- Perspectiva pragmàtica**: produeix l'efecte buscat? Els organitzadors textuais garanteixen le paper de guia al lector? Les marques enunciatives s'adapten al tipus d'escrit?
- Perspectiva semàntica**: el registre és el necessari? Les relacions anafòriques són comprensibles? El lèxic és precís i sense confusions?
- **Perspectiva morfològica i sintàctica**: L'organització del text correspon al gènere escollit? La coherència dels temps verbals està assegurada? L'ortografia s'ajusta a les normes?
- **Perspectiva material**: L'organització de la pàgina és bona? Els paràgrafs i apartats són adequats? L'ús de majúscules és normatiu?

Criteris per avaluar el procés

- Operacions de planificació
- Operacions de textualització
- Operacions de revisió
- Control conscient del procés

Exemple de pauta (fragment):

- Has pensat el que volies dir abans d'escriure?
- N'has pres algun tipus de nota? Com?
- Has escrit el text de manera linial o t'has aturat en algun moment? Quan? Per quin motiu?
- Quin tipus de coses has canviat quan has fet la revisió final del text?
- ...

Pauta de revisió del text: fragment

- El vostre text reflecteix l'existència d'una qüestió polèmica?
- Queda clara la persona enunciadora?
 - Marca lingüística que mostri qui és el destinatari?
 - Gramaticalment, es manté el tractament del destinatari?
- A qui va dirigit el text?
- Queda clara la tesi que es defensa? I la tesi oposada contra la qual s'argumenta?

(...)

8. Final del text:

- resum de les idees principals?
- proposta d'actuació?
- frase provocadora?...

Exemple: Revisió cooperativa amb pauta

74 P: És que, és que clar, això això de començar *sempre marginats, tanta jo què sé, o curiosa història de les dones, curiosa i negativa*, o així, no sé, algo més..., dinàmic, és que aixins *sempre tal tal tal tal...* És light això, o com a mínim, això a la conclusió.

75 E: Bueno, pues sí. Escolta, posem una altra introducció doncs, a la conclusió que quedi *sempre marginades i no sé què, però ja està bé, s'ha acabat...*

76 R: Això sí que potser quedaria millor com a conclusió...

Valoració global del text al final del procés

1288 P: La tesi està claríssimament i ademés acabem fort, és lo més important de tot, tio. Ens utilitzem d'exemple, jo crec que ha quedat guapo, tio, a mi m'agrada.

1289 R: A mi també.

1290 E: Jo no..., no sé.

1291 P: Però és que tu ets una perfeccionista, noia, i això no es pot..., ja ho perfeccionarem a l'ordinador, a mi m'agrada tal i com està aquí.

Exemple: treball cooperatiu fallit

- M: (Fluix.) No ho vec clar.
- 298 J: Ojalà vingui ara..., i li diem... (Es refereixen a la professora N.)
- (Algú parla fluix, segurament perquè no quedi gravat.)
- M: Li vaig, la..., la..., la vaig a buscar i li dic que vingui, que no sabem què fer.
 - J: O sigui que si ve... Ui! Estaria bé que..., hagués vingut la Núria! (Riu.) (Es refereix a la seva professora).
 - Una alumna: Ja heu acabat?
 - MA: Que va!
 - J i M: No hem ni començat!
 - Una alumna: Nosaltres l'anem a passar a net!
 - J i M: Ah sí?
 - Una alumna: A l'ordinador!
- 307 M: Hosti! Quina sort!

(Se sent la porta.) (Riuen i fan broma.)

– J: Que estem atascats! Vinga!

309 M: (Marxant cap a la porta, es refereix a N.) Li vaig a dir que no sabem què fer. Que no voleu seguir fent el treball, vale?

310 MA: No, home, no!

311 J: Tio, tio! Ara, huelga! (Riu.)

312 MA: On hem anat a parar, ara? Ens catejarà..., eh..., el curs d'aquest, tio!

Reptes per concloure:

- Incidir en el procés, incidir en la revisió del text: és on s'aprèn.
- Aconseguir la implicació en les tasques: trobar-hi sentit i fer l'esforç.
- Potenciar la correcció com a procés de revisió del text.
- Guiar, ensenyar a avaluar i a autoavaluar-se (paper dels instruments i de les tasques cooperatives, atenció individualitzada).

- Establir un model d'aula amb activitats comunes i obertes, que permetin processos diferenciats.
- Potenciar la interacció (alumne-professor, alumne-alumne): presa de consciència, reflexió, interiorització.
- Dominar l'escriptura és saber coses sobre el text i saber gestionar el procés: dos objectes d'ensenyament i aprenentatge i d'avaluació.